

$$\Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{3}{5}; \quad \frac{3a-2b}{4b} = ?$$

$$\Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{1}{4}; \quad \frac{a-b}{3a+6b} = ?$$

$$\Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{1}{3}; \quad \frac{x+y}{x-y} = ?$$

Se cunoaște valoarea unei expresii și să se afle valoarea raportului:

$$\Rightarrow \frac{6a-5b}{a+b} = \frac{2}{3}; \quad \frac{a}{b} = ?$$

$$\Rightarrow \frac{2x+3y}{6x-y} = \frac{7}{5}; \quad \frac{x}{y} = ?$$

Probleme cu scara:

- Scara unei hărți este 1: 400 000. Calculați distanța, pe teren, între două localități, știind că, pe hartă, aceasta este de 16 cm.
- Ioana unește punctele corespunzătoare orașelor Chișinău și Cahul pe hartă, printr-un segment care are lungimea de 3 cm.
- Știind că distanța dintre cele două orașe, în teren, este aproximativ 180 km, calculați raportul care exprimă scara hărții.
- Determinați distanța în teren între Giurgiulești și Bălți, știind că, pe aceeași hartă, orașele sunt unite printr-un segment de 5,5 cm.
- Calculați, în două moduri, distanța dintre Chișinău și Cahul pe o hartă cu scara 1:5 000 000.

Proportionalitatea directă. Regula de trei simplă.

- Din 3 litri de lapte se obțin 600 grame de brânză. Determinați câte kilograme de brânză se obțin din 5 litri de lapte.
- Un autoturism consumă 8 litri de combustibil la 100 de kilometri. Determinați câți litri de combustibil consumă autoturismul la o distanță de 425 de kilometri.
- Un fermier trebuie să recolteze grâul de pe un lot de 10 hectare. De pe primele 4 hectare el a recoltat 22 de tone de grâu. Determinați câte tone de grâu va recolta fermierul de pe întreg lotul.
- Printr-o țevă timp de 25 de secunde se scurg 270 litri de apă. Determinați în câte secunde prin țevă se scurg 648 litri de apă.
- Numerele a și b sunt direct proporționale cu numerele 4 și 9. Determinați numerele a și b , dacă $a - b = 205$.

Proportionalitatea inversă. Regula de trei simplă:

- Disponând de 3 tractoare de aceeași putere un agricultor a semănat lotul său de pământ în 10 zile. Determinați în câte zile ar fi semănat agricultorul lotul său cu 5 tractoare de aceeași putere.
- Numerele a și b sunt invers proportionale cu numerele 3 și 7. Determinați numerele a și b , dacă $2a - 3b = 10$.
- O lucrare este realizată de trei muncitori în 48 de ore. Determinați de câți muncitori este nevoie pentru ca lucrarea să fie realizată în 8 ore.
- Depozitarea unei cantități de lichid necesită 20 sticle de 900 ml. De câte sticle a câte 750 ml ar fi nevoie pentru depozitarea aceleiași cantități.
- Dacă prețul unui bec econom ar fi 12 lei, familie ar cumpăra 36 becuri. Câte becuri de acest fel ar cumpăra această familie, dacă prețul ar fi 16 lei

Procent din număr:

- Pentru un concert au fost scoase în vânzare 1200 de bilete. Au fost vândute 45% din bilete. Determinați câte bilete au rămas nevândute.
- Domnul Plugaru și copilul său merg la teatru. Prețul unui bilet pentru maturi este de 80 de lei, iar prețul unui bilet pentru copii reprezintă 70% din prețul biletului pentru maturi. Determinați suma de bani achitată de domnul Plugaru pentru cele 2 bilete.
- O carte costă 80 de lei. În timpul unei promoții urmează ca ea să se ieftinească cu 15%. Determinați cu câți lei se va ieftini cartea.

Regula de trei simplă cu transformări ale unităților de măsură:

- Dorind să-și măsoare pulsul, Maria a numărat 12 bătăi ale inimii în **10 secunde**. Determinați numărul de bătăi ale inimii Mariei pe **minut**.
- O imprimantă tipărește 40 de pagini **pe minut**. Determinați în **câte secunde** va tipări imprimanta 8 pagini.
- La uscare din 1,8 kilograme de struguri se obțin 450 **grame de stafide**. Determinați câte kilograme de struguri sunt necesare pentru a obține 5 **kilograme de stafide**.
- Un turist a parcurs 21 de kilometri în 3 ore și 30 de minute. Determinați în câte ore va parcurge turistul un traseu de 48 de kilometri.
- Petru și-a pregătit temele pentru acasă în 3 ore și 20 de minute. Pentru disciplinele cu profil real el a folosit 60% din acest timp. Determinați câte minute a folosit Petru pentru pregătirea temelor la disciplinele cu profil real.

Procente: Majorări

- În anul 2022 salariul lunar al unui angajat era de 9500 de lei. În anul 2023 salariul s-a majorat cu 12%. Determinați salariul lunar al angajatului în anul 2023.
- În luna februarie o uzină a produs 240 unități de utilaj, iar în luna martie volumul de producere a crescut cu 20%. Determinați câte unități au fost produse în luna martie.

Procente: Reduceri/micșorări

- Un laptop costă 5000 de lei. Determinați prețul laptopului după o reducere de 12%.
- La o promoție, pentru fiecare a doua carte cu același titlu se aplică o reducere de 25%. Mihai a cumpărat 2 cărți cu același titlu și a achitat 350 de lei. Determinați prețul cărții fără reducere.
- La uscare prunele pierd 70% din cantitate. Determinați câte kilograme de prune uscate se obțin din 20 kilograme de prune proaspete.

Raportul procentual:

- La un sondaj au participat 1500 de copii, printre care 900 de fete. Determinați câte procente de băieți au participat la sondaj.
- Organismul unui copil trebuie să asimileze 800 mg de calciu pe zi. Într-un pahar cu lapte se conține 280 mg de calciu. Determinați câte procente din norma zilnică de calciu conține un pahar cu lapte
- În procesul de verificare a calității, într-un lot de 320 de piese, **304 piese s-au dovedit a fi calitative**, iar restul cu defect. Determinați **câte procente din numărul total de piese reprezintă piesele cu defect**.
- Într-o zi de luni vânzările unui magazin au fost de 10200 lei, iar marți – de 11730 lei. Determinați **cu câte procente au crescut vânzările**.
- Pe parcursul a unui an chiria lunară al unui apartament a crescut de la 200 de euro la 260 de euro. Cu câte procente a crescut chiria lunară al unui apartament?

Procent din procent:

- Un obiect a costat inițial 1500 de lei. Determinați prețul obiectului, dacă el a fost scumpit cu 15%, apoi a fost ieftinit cu 20%.
- După două scumpiri succesive de 10% un obiect costă 48 de lei. Care a fost prețul inițial al produsului?
- Alin a economisit pentru excursie o sumă de bani. După ce cheltuiește în prima zi 40%, iar a doua zi 10% din cât s-a cheltuit în prima zi i-ai mai rămas 560 lei. Ce sumă de bani a economisit Alin?

Rapoarte speciale

(proba, concentrația, productivitatea muncii etc)

- **Proba unui aliaj** de aur reprezintă numărul de grame de aur într-un kilogram de aliaj. Determinați câte grame de aur curat se conțin într-o brățară de 8 grame cu **proba 875**.
- **Concentrația unei soluții** reprezintă cantitatea de substanță dizolvată în 100 gr de soluție.
- Determinați câte grame de sare se conțin în 275 grame de soluție de sare cu **concentrația** 16% .
- Calculați cantitatea de sare pe care trebuie să o adăugăm în 600 g de soluție care are concentrația 15%, pentru a crește **concentrația** la 25%.
- Un vas conține 15 litri de soluție de sare cu **concentrația** de 5%. Determinați câți litri de apă trebuie de adăugat în vas pentru a obține o soluție de sare cu **concentrația** de 3%.
- Un muncitor a efectuat în 3 ore 45 minute $\frac{5}{8}$ dintr-o lucrare. Determinați în cât timp va efectua acest muncitor $\frac{3}{4}$ din aceeași lucrare, dacă **productivitatea muncii** rămâne aceeași.
- O pompă cu **capacitatea de 90 l/min**, umple un rezervor în 7 min. Determinați în cât timp va umple rezervorul o pompă cu capacitatea de 15 l/min.

-
| m

1) 15l sol.....100%
x gr sare.....5%
 $x=15 \cdot 5 / 100 = 0,75$ (gr sare)

2) 0,75gr sare.....3%
xl sol.....100%
 $x=25$ l

3) $25-15=10$ l(apă)

2) **Rapoarte speciale(proba, concentrația, productivitatea muncii etc)**
Un vas conține 15 litri de soluție de sare cu **concentrația** de 5%. Determinați câți litri de apă trebuie de adăugat în vas pentru a obține o soluție de sare cu **concentrația** de 3%.

